

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TAURIJŲ METALŲ IR BRANGAKMENIŲ
VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. I-996 4, 5, 6, 10, 15 IR 16 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL TAURIJŲ
METALŲ GAMINIŲ KONTROLĖS IR PRABAVIMO KONVENCIJOS IR JOS PRIEDŲ
RATIFIKAVIMO“ NR. IX-2088 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 37 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ
FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ
APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-1179 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-20-1033; TAIS Nr. 20-4712(2))**

2020-06-28

Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Aiškinamajame rašte teikiamame kartu su Įstatymų projektais kaip pagrindinis jų rengimo tikslas nurodomas siekis „*įtvirtinti galimybę pertvarkyti valstybės įmonę „Lietuvos prabavimo rūmai“ į viešąją įstaigą, kuri vykdytų tauriųjų metalų ir brangakmenių prabavimo valstybinės priežiūros institucijos funkcijas*“. Kaip priežastys paskatinusios tokių Įstatymų projektų parengimą – nurodomi Vyriausybės Strateginių projektų portfelio komisijos bei Vyriausybės pasitarimo atitinkami sprendimai (žr. aiškinamojo rašto 1 punktą), be kita ko, ir Septynioliktosios Vyriausybės programa, kuriai pritarta Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, nors joje tik deklaruotas siekis mažinti valstybės įmonių skaičių. Tačiau pažymėtina, kad pagrindimas, kodėl pasirinktas būtent pertvarkymas valstybės įmonės į viešosios įstaigos teisinę formą, nepateikiamas; be kita ko, nėra argumentų, ar tai leis pasiekti geresnių veiklos rezultatų.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog kyla abejonių, ar siūlomas valstybės funkcijas įgyvendinti tinkamiausia viešosios įstaigos teisinė forma. Juk viešųjų įstaigų tikslai yra tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos, sporto plėtojimo, socialinės ir teisinės pagalbos teikimo, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą (Viešųjų įstaigų įstatymo 2 str. 1 dalis). Šiuo konkrečiu atveju, Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo

įstatymo (toliau – TMBVPĮ projekto) 6 straipsniu keičiamo Taurių metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Įstatymas) 16 str. 3 dalyje nurodytos funkcijos yra viešojo administravimo įgaliojimai, o Valstybės kontrolė Valstybės audito 2017 m. balandžio 25 d. ataskaitos Nr. VA-2017-P-10-9-11 išvadų 1.3 papunktyje nustatoma, kad valstybė ir savivaldybės viešąsias įstaigas turėtų steigti tam, kad būtų įgyvendinamos valstybės ar savivaldybių funkcijos: teikiamos tik viešosios paslaugos ir *išimtiniais atvejais vykdomos viešojo administravimo funkcijos*. Pažymime, kad šį pastebėjimą akcentavo ir Vidaus reikalų ministerija savo pastabose dėl teikiamų Įstatymų projektų, tačiau derinimo pažyma su teikiamais Įstatymų projektais nepateikiama, kas turėtų būti atlikta vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 37 punktu.

Kartu pažymime, kad Įstatymų projektų rengėjai siūlo įtvirtinti ne galimybę pertvarkyti valstybės įmonę į viešąją įstaigą, o būtinybę (žr. minėtos pastabos pirmoje pastraipoje akcentuotas aiškinamojo rašto teiginys), todėl būtinas aiškinamojo rašto minto teiginio koregavimas.

2. Siekiant Vyriausybės sprendimo dėl siūlomo teisinio reguliavimo pagrįstumo, siūlytume teikimą Vyriausybei ir aiškinamąjį raštą papildyti informacija, koks galimas poveikis valstybės biudžetui, t.y. kiek valstybės biudžeto lėšų siūlomas teisinis reguliavimas pareikalautų, vertinant TMBVPĮ projekto 6 straipsniu keičiamo Įstatymo 16 str. 4 dalį¹.

Be kita ko, vertinant TMBVPĮ projekto 6 straipsniu keičiamo Įstatymo 16 str. 4 dalį, akivaizdu, kad aiškinamojo rašto 12 punkte nurodytas teiginys, kad papildomų valstybės biudžeto lėšų Įstatymų projektų įgyvendinimas nepareikalaus, yra nepagrįstas.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymų projektai būtų svarstomi Seime tik 2020 m. rudens sesijoje, kartu vertindami teisės aktų svarstymo procedūras Seime bei Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 straipsnyje nurodytas procedūras pertvarkant valstybės įmonę į viešąją įstaigą, turėtų būti įvertintas siūlomo teisinio reguliavimo įsigaliojimo realumas.

Teisės grupės patarėja

Gerda Štaraitė-Barsulienė

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lt

¹ Priežiūros institucijos veikla, <...>, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.